

Rapport

Kulturkondispartners erfarenheter av användning av utrymmen lämpade för smågrupper

1.3.2010

Sammanställd av Anna Kari, Pink Eminence Oy

Innehåll

1. Inledning
2. Enkäten som sänts till Kulturkondis partners
3. Besvararna
4. Hurudana utrymmen använder aktörerna och hur använder de dem?
 - 4.1. Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en betydande del av verksamheten
 - 4.2. Aktörer för vilka uthyrningen av utrymmen är en målmedveten sekundär verksamhet
 - 4.3. Aktörer för vilka uthyrningen av utrymmen är en slumpmässig sekundär verksamhet
 - 4.4. Aktörer som själva använder andras utrymmen
5. Avgiftsbelagda eller avgiftsfria utrymmen?
6. Upplåsning, övervakning och städning
 - 6.1. Utrymmen där sammankomsterna är beroende av en anställds närvaro
 - 6.2. Utrymmen där en utomstående aktör ansvarar för övervakningen
 - 6.3. Utrymmen där användaren är en betrodd person
7. Hinder för användningen av utrymmen
 - 7.1. Eget användningsbehov och öppethållningstider
 - 7.2. Ekonomisk medellöshet och ekonomisk belastning
 - 7.3. Övervakning och städning
 - 7.4. Ett utmanande utrymme
8. Exempel på en insiktsfull användning av utrymmen
 - 8.1. Utnyttjandet av utrymmen under semestertider
 - 8.2. Omfattande uthyrning av kommunernas utrymmen till olika aktörer
 - 8.3. Användning av utrymmen som avviker från det normala
 - 8.4. Intern användning av kommunernas olika utrymmen
 - 8.5. Förmånligare priser för mindre bemedlade aktörer
9. Framförda förslag till utveckling
 - 9.1. Användning före/efter öppethållningstiderna
 - 9.2. Fler utrymmen för självständig kulturverksamhet
 - 9.3. Marknadsföring av utrymmen till lämpliga målgrupper
 - 9.4. Övriga förslag

1. Inledning

I samarbetet mellan Kulturkondis och bland annat olika kulturklubbar och pensionärsorganisationer har bristen på utrymmen som riktar sig till smågrupper eller prissättningen av dem betonats. Även diskussionen gällande gallringen av kommunernas servicenätverk i hela landet återvänder utan undantag till att utrymmena inte utnyttjas till fullo och till "priset på väggarna".

Dessa faktorer gav upphov till ett intresse att undersöka hur Kulturkondis partners använder de utrymmen som de administrerar och i hurdana utrymmen de verkar, hurdana deras praxis är och hur användningen av utrymmena kunde främjas. Syftet med enkäten, som utsändes i slutet av januari 2010, var att erhålla information om goda erfarenheter av och lyckade sätt för användningen av utrymmen gällande smågrupper ur både utrymmesadministratörens och användarens synvinkel.

En av de största frågorna i de resultat enkäten visade var, att mindre bemedlade aktörer och administratörer för utrymmen inte möts. Det finns en uppsjö av kommersiella utrymmen att hyra, men de svarar inte på kulturaktörernas behov av utrymmen. Städer och kommuner har enorma mängder olika slag av utrymmen som står tomma under kvällar och veckoslut, men besvärligt för utomstående aktörers användning av de kommunala utrymmena är trycket att ta betalt även av mindre bemedlade aktörer. För att lösa problemet behövs tydligt ett slags oegennyttigt tänkande – en större önskan att överlåta utrymmen som står tomma till att användas antingen avgiftsfritt eller mot en mycket låg avgift.

På basis av resultaten verkar risken för ökat störande av ordningen före och/eller efter öppethållningstiderna vara obefogad. Endast några besvarare nämnde om problem beträffande övervakningen och städningen av utrymmet. Klart överenskomna spelregler, undertecknade avtal och pålitliga ansvarspersoner är av stor vikt i fråga om en lyckad användning av utrymmena. I små samfund, till exempel i kommuner eller stadsdelar, hindras problemen kanske också av att utrymmena i huvudsak används av bekanta aktörer som visat sig vara pålitliga.

2. Enkäten som sänts till Kulturkondis partners

Den 28 januari 2010 sände Kulturkondis sina partners en enkät gällande användningen av utrymmen.

"Bästa Kulturkondispartners,

i sitt nära samarbete med kulturföreningar och pensionärsorganisationer möter Kulturkondis konstant på faktumet att det råder brist på utrymmen riktade till smågrupper och deras verksamhet – eller att hyrorna för dessa är för höga. Även de besparingar i kommunerna som pågår i hela landet och som drabbar servicenätverket leder diskussionen ofta till kommentarer om att utrymmen inte utnyttjas till fullo och vidare till frågan om 'priset på väggarna'.

Härmed efterlyser Kulturkondis nu – både från utlånarens och från gästens perspektiv – goda erfarenheter och väl genomförda samarbeten där smågrupper som utomstående fått använda lediga utrymmen. Har ni goda exempel av att låna ut era utrymmen till utomstående, t.ex. på söndagar? Eller tillhör du en grupp som har fått möjligheten att regelbundet samlas på en lite 'ovanligare' plats?

Kulturkondis tackar för snabba svar och lovar att i form av goda exempel presentera erfarenheterna och deras upphovsmän.

- 1) Hurdana erfarenheter och praxis har ni av att låna utrymmen för utomstående/få använda er av andras utrymmen?
- 2) Hur har de praktiska arrangemangen – upplåsning, övervakning, vaktmästare, nyckelpant – och städningen arrangerats?
- 3) Vilka hinder finns det för användningen av utrymmen?
- 4) Vad kunde innehavare av/de i behov av utrymmen kunna göra för att främja användningen av lokalerna?
- 5) Övriga kommentarer angående utrymmesfrågor?"

3. Besvararna

Före tidsfristen den 3 februari 2010 besvarade sammanlagt 20 olika aktörer enkäten.

En i positiv bemärkelse brokig skara svarade: tre föreningar (Nuoren Voiman Liitto, Iitin taideseura och Esbo Hembygdsförening), tre bibliotek (Arabiastrandens bibliotek i Helsingfors och Mariehamns stadsbibliotek och biblioteket i Kannonkoski), två kommunala kulturbyråer (Björneborg och Rovaniemi), två privata aktörer som framför konst (Wasa Teater och Tanssiteatteri MD), två studentkårer (studentkårerna vid Jyväskylä och Östra Finlands universitet) samt två pensionärsorganisationer (Eläkeläiset ry och Svenska Pensionärsförbund).

Dessutom kom svar från ett kommunalt konstmuseum (Jyväskylä konstmuseum), ett medborgarinstitut (Posion kansalaisopisto), ett privat kulturhus (Lastenkulttuurikeskus Musikantit) samt av olika städers och kommuners personal-, motions- och skolväsenden (Helsingfors stads personalcentral, Hyvinge stads fastighetsförvaltning och Villmanstrand stads idrottsförvaltning).

Allt som allt täckte svaren hela landet rätt väl. Sammanlagt besvarades enkäten av 16 finskspråkiga och 4 svenskspråkiga aktörer.

4. Hurdana utrymmen använder aktörerna och hur använder de dem?

De aktörer som svarade på enkäten kan delas upp i fyra olika grupper enligt deras inställning till användningen av eller uthyrningen av utrymmen.

- 1) Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en betydande del av verksamheten (5 st.)
- 2) Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en målmedveten sekundär verksamhet (5 st.)
- 3) Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en slumpmässig sekundär verksamhet (7 st.)
- 4) Aktörer som själva använder andras utrymmen (3 st.)

4.1. Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en betydande del av verksamheten

Bland besvararna fanns fyra olika aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en betydande del av verksamheten och som har klara regler och verksamhetssätt för uthyrningen. Alla dessa aktörer marknadsför sina utrymmen aktivt. För dessa aktörer är uthyrningen av utrymmen tydligt en kommersiell

affärsverksamhet, eftersom inkomsterna som aktören erhåller från uthyrningen är av stor betydelse för uthyrarens ekonomi.

Kunderna för dessa aktörer utgörs bland annat av kulturella tillställningar, seminarier, företagsevenemang och föreningsmöten. En av aktörerna som kunde räknas till denna grupp, berättade att invandrare är deras absolut största kundgrupp.

4.2. Aktörer för vilka uthyrning av utrymmen är en målmedveten sekundär verksamhet

Till denna grupp hör aktörer vilkas huvudsakliga verksamhet tydligt är en annan än uthyrning av utrymmen, men som har insett att deras utrymmen är föga använda till exempel under kvällarna eller på veckosluten. Till denna grupp hör till exempel städernas konditions- och personalklubbar, som administrerar många utrymmen som lämpar sig väl för olika slag av sammankomster. Vad gäller dessa aktörer kunde man skönja att de först under senare år insett att uthyrningen av utrymmen till utomstående kunde vara en nyttig verksamhet för både aktören och hyraren av utrymmet. Många besvarare har under de senare tiderna utvecklat ett reserveringssystem i en tydligt mer systematisk riktning.

4.3. Aktörer för vilka uthyrningen av utrymmen är en slumpmässig sekundär verksamhet

Till denna kategori hör en grupp mångsidiga aktörer för vilka uthyrningen av utrymmen till utomstående inte är en huvudsaklig verksamhet. Gemensamt för dessa aktörer är även att användningen av utrymmena har kommit med i aktörens vardag lite obemärkt, och baseras också ofta på en speciell grupps önskemål eller behov. För dessa aktörer är det också typiskt att man inte nödvändigtvis kräver någon hyra alls för användningen av utrymmet, eller att hyresbeloppet är nominellt. I dessa fall är de som använder utrymmena ofta bekanta, allmännyttiga eller mindre bemedlade aktörer, vilkas verksamhet man vill stöda genom att ge utrymmet till deras förfogande.

Bland dessa aktörer finns till exempel bibliotek, i vilkas utrymmen grupper från olika föreningar eller institut möts. Biblioteken hyr/lånar gärna ut sina utrymmen också för utställningar. I litti hyr en lokal konstförening ut utrymmen till medborgarinstitutens konstgrupper som inte själva har ett eget ordinarie utrymme. Enkäten besvarades dessutom av föreningar eller organisationer, som lånar ut sina möteslokaler eller salar till bekanta aktörer eller underföreningar.

4.4. Aktörer som själva använder andras utrymmen

Aktörer som själva använder utrymmen var en minoritet bland dem som svarade på enkäten. Till dessa aktörer hör till exempel Posio medborgarinstitut, vars grupper på grund av att de helt saknar egna utrymmen möts till exempel i skolornas och kommunens lokaliteter och i en före detta byskola som ägs av en privatperson. De möts vid behov till och med i privatpersoners hem. Att finna lämpliga utrymmen är livsviktigt speciellt för grupper som möts i avlägsna trakter.

5. Avgiftsbelagda eller avgiftsfria utrymmen?

Besvararna kan indelas i tre olika kategorier enligt vilken betydelse hyran för utrymmet har för dess utomstående användning. För fem av svararna är uthyrningen av utrymmen tydligt en affärsverksamhet och hyrorna därefter – men å andra sidan hör även andra tjänster, till exempel ljudteknik, ofta till dessa aktörers hyra.

Åtta aktörer har betydligt lägre hyror än de kommersiella: sådana här aktörer är till exempel kommunala skolor och motionsklubbar.

Åtta aktörer låter utomstående aktörer använda sina utrymmen avgiftsfritt. I dessa fall är användaren av utrymmena utan undantag en bekant aktör. Enligt enkätsvaren är det möjligt att låna utrymmen till exempel på vissa bibliotek eller på konstmuseer.

6. Upplåsning, övervakning och städning

Speciellt gällande upplåsning av till utrymmena och övervakning av dem verkade det finnas lika många verksamhetsätt som det finns aktörer. Svaren varierade också av den orsaken att det bland dem fanns väldigt väl organiserad uthyrningsverksamhet och utlåning av utrymmena till bekanta, som baserade sig på förtroende.

Övervakningen av utrymmena kan indelas i tre huvudsakliga verksamhetsgrupper. I vissa utrymmen fanns det förutom andra övervakningssätt också videoövervakning.

6.1. Utrymmen där sammankomsterna är beroende av en anställds närvaro

Besvararna representerade flera olika slag av utrymmen, utrymmen där det var möjligt att mötas även på dagtid eller då en anställd var närvarande eller då särskild övervakning inte behövs. I vissa fall var det möjligt att göra särskilda avtal om närvaro av en anställd i samband med användningen av utrymmet efter den normala arbetstiden. I sådana fall fanns det heller inget behov av att arrangera separat upplåsning till utrymmet. Denna typ av utrymmen representeras till exempel av bibliotek och föreningsklubblokaler.

Till den här gruppen kan också räknas teatrar och restauranger som kan hyras, och där ofta en tekniker eller en annan ansvarig för utrymmet är närvarande. Tidpunkten för uthyrningen av dessa utrymmen är mer fria och går enligt hyresgästens behov, medan de lediga eller tänkbara tiderna är mer begränsade vid användning av utrymmen på bibliotek eller vid uthyrning av föreningar.

Vid användning av utrymmen med en anställd närvarande ansvarade representanten för utrymmet också för städningen. Till exempel på bibliotek och i utrymmen ägda av föreningar låg det egentliga ansvaret för städning på representanten för utrymmet och det ansågs inte utgöra något extra besvär då användningen av utrymmet i huvudsak utgjordes av mindre stökig mötesverksamhet. Städningen av teater- och restaurangutrymmen var automatiskt inberäknad i hyran eller så kunde den beställas separat mot betalning.

6.2. Utrymmen där en utomstående aktör ansvarar för övervakningen

Till exempel i skolor och i personalcentralers verksamhetsutrymmen fanns en anställd person för att sköta om upplåsningen och övervakningen – beroende på fallet en kvällsövervakare på timbasis eller till exempel en idrottsklubb som fungerade i talkoanda. I dessa fall ansvarar den anställda även för städningen av utrymmet.

6.3. Utrymmen där användaren är en betrodd person

I mindre utrymmen, till exempel på mindre skolor, svarade användaren själv eller en ansvarig person som representerar användarna för övervakningen av utrymmet. I dessa fall hade ansvaret och plikterna för användningen av utrymmet tydligt fastställts i ett avtal som användaren eller lånaren undertecknar. Även överlåtelsen och användningen av nyckeln avtalas vid behov med ansvarspersonen. En del svarare använde nyckelkort.

I dessa fall låg ansvaret för städningen av utrymmet antingen på användaren av utrymmet eller så var det delat mellan användaren av utrymmet och representanten för utrymmet. I vissa fall var det möjligt att köpa städningstjänsten.

7. Hinder för användningen av utrymmen

7.1. Eget användningsbehov och öppethållningstider

Den största utmaningen visade sig genom svaren i enkäten vara huvudanvändarens egna behov att använda utrymmet och de egna öppethållningstiderna. Många besvarare sade sig vara intresserad av att hyra ut eller låna utrymmet till en utomstående oftare, men aktörens egna behov att använda utrymmet varierar och kommer på första plats då man överväger överlåtandet av utrymmet till en utomstående. Detta är utmanande till exempel gällande ordinarie mötestider som för vissa aktörer kan vara en total omöjlighet att följa.

Många besvarare sade att utrymmet redan nu används väldigt mångsidigt och att användningen av utrymmet inte kan bli större.

Enkäten lyfte även fram utmaningar som orsakas av öppethållningstiderna, speciellt beträffande museer och bibliotek. En del av dessa aktörer har åtminstone inte tills vidare allvarligt begrundat tanken på att låna ut utrymmet till andra aktörer före/efter sina egna öppethållningstider.

Vad gäller kommunala aktörer framfördes också stadgar: ämbetsverken förhåller sig njugett till användning före/efter öppethållningstiderna och är noggranna med att kommunens interna aktörer står på första plats gällande användningen av utrymmena.

7.2. Ekonomisk medellöshet och ekonomisk belastning

Fram kom också både ringa ekonomiska resurser och trycket att ta hyra för användningen av utrymmen. Å andra sidan berättade flera aktörer om situationer där utrymmet överläts till mindre bemedlade aktörer avgiftsfritt även om organisationen i princip önskade ta hyra för användningen. Ändå berättade många av dem som önskade använda sig av andras utrymmen, att ekonomiska skäl utgjorde ett hinder för att hitta lämpliga mötesutrymmen. Fram kom också behovet av teknisk utrustning, till exempel datorer eller ljudåtergivning, som gör det svårare att finna ett utrymme till lämpligt pris.

Flera aktörer berättade också att uthyrningen av utrymmen var en tveeggad sak: att hyra ut utrymmena skulle ge verksamheten större ekonomiska resurser, men skulle också kräva mer arbetskraft för marknadsföringen av utrymmena och organiseringen av uthyrningen. Allt som allt anses administrerandet av utrymmena arbetsdrygt vid sidan av det normala arbetet. I flera fall får utlåning av utrymmena till utomstående mindre uppmärksamhet av just denna orsak.

Tillställningar som kunde ordnas i restaurangutrymmen möter på problem, då de ofta utgörs av tillfällen utan alkoholservice. Dessa ger inte restaurangägaren inkomster i form av försäljning av alkohol, vilket i många fall utgör den enda hyran för användningen av utrymmet.

7.3. Övervakning och städning

Problemen gällande övervakning av ordningen samt städningen fick överraskande få anmärkningar. Vad gäller övervakningen nämndes problemen gällande utdelningen av nycklar och larmkoder. Linjen hos vissa aktörer var att överlåta utrymmet endast till bekanta aktörer, vilket begränsar användningen av lokalerna. Dessutom nämndes ungdomsfester som icke önskvärda evenemang i aktörens utrymmen.

7.4. Ett utmanande utrymme

Flera aktörer berättade att ett problem för användningen av utrymmena var att utrymmet inte är lämpat för rörelsehindrade. Att utrymmet var olämpligt för användningsbehovet kommenterades också; till exempel att servicehus för äldreboende lämpade sig illa för ordnandet av musikuppträdanden. I skolutrymmen var det omöjligt att ordna djurutställningar på grund av allergier.

Även svårigheten att få arbetskraft till veckoslut nämndes.

8. Exempel på insiktsfull användning av utrymmen

8.1. Utnyttjandet av utrymmen under semestertider

Egna uppträdanden och övningar tar största delen av tiden på Tammerfors dansteaters Tanssiteatteri MD:s scen Hällä. MD har dock lagt märke till att de kan hyra ut sina utrymmen till andra aktörer under sådana tider då teatern firar semester; till exempel kring årsskiftet samt i juni-juli. Under sommarmånaderna har utrymmet till exempel bjudits ut till Dansens regioncentral och deras residensverksamhet för dansaktörer.

8.2. Omfattande uthyrning av kommunernas utrymmen till olika aktörer

Till exempel i Villmanstrand har skolornas gymnastiksalor från början av år 2010 administrerats av motionsklubbarna och kan reserveras av alla aktörer, inte enbart av konditionssällskap. Enskilda reserveringar kan göras både för vardagar och för veckoslut. Avvikande från tidigare praxis är det möjligt att reservera utrymmen också under skolloven, då de hålls öppna enligt behov.

Också i Hyvinge hyrs skol-, ungdoms- och konditionsutrymmen ut till föreningar, samfund och privatpersoner. Reserveringen och utdelningen av dessa utrymmen har centraliserats till utrymmesbokningsavdelningen där kunden får tjänsterna från en och samma lucka i stället för att avtala om ärendet med många olika ämbetsverk.

8.3. Användning av utrymmen som avviker från det normala

Centret för Björneborgs stads kulturärenden har på ett lyckat sätt ordnat folkmusikklubbar i Satakunta museums kafé redan under tre år. Tidigare ordnades klubbarna i olika restaurangutrymmen, där det typiska problemet var restaurangernas otillfredsställelse med försäljningen. Samarbetet med museets kafé har däremot gått bra.

I Jyväskylä konstmuseums utrymme för konstfostran, TAIKA, möts regelbundet till exempel FRK:s vängrupp. Representanten för konstmuseet anmärker dock att ett museum fortfarande anses lite främmande som mötesplats.

Utrymmet där allmänheten betjänas vid Arabianstrandens bibliotek i Helsingfors används bland annat av stadsdelsföreningen Arabiastranden-Majstad-Gammelstaden, som har hållit möten i utrymmet. Daghem och den lokala konstskolan för barn har hållit utställningar i utrymmet.

8.4. Intern användning av kommunernas olika utrymmen

Helsingfors stads personalcentral hyr ut undervisningsklasser i sina verksamhetslokaler till sina egna organisationer, som till Oiva Akademia som ordnar utbildningar samt till det finskspråkiga arbetarinstitutet, för dagsbruk såväl som kvällsbruk. Det är personalcentralens mål att klasserna är i så effektivt bruk som möjligt. Tillräckligt väl skötta vaktmästartjänster och en bra skyltning gör det möjligt för utomstående att använda utrymmena.

8.5. Förmånligare priser för mindre bemedlade aktörer

Vad gäller Rovaniemi stads allaktivitetshus Wiljami har man dragit en tydlig linje: hyresavgifterna för utrymmet är förmånligare för lokala aktörer, såsom föreningar och konstnärer. Aktörer från andra orter samt kommersiella aktörer betalar en högre hyra för utrymmet.

Också hyran för Tanssiteatteri MD:s scen Hällä är lägre än normalt för kulturaktörer som reserverar utrymmet för sin verksamhet av Tammerfors stad genom de s.k. kvotdagarna.

9. Framförda förslag till utveckling

9.1. Användning före/efter öppethållningstiderna

I ett flertal svar av olika aktörer framkom önskemålet att använda utrymmena före/efter de normala öppethållningstiderna i en större omfattning än nu. I svaren önskade man speciellt ett bättre utnyttjande av kommunala utrymmen, till exempel av skol- och museitrymmen. Eftersom man i varje fall betalar hyra för dem skulle det vara bra om de vore i skattebetalarnas bruk så mycket som möjligt.

Enkäten besvarades av ett flertal aktörer för vilka användningen av utrymmen på kvällar och under veckoslut redan är vardagsmat: på basis av dessa erfarenheter verkar oron över problem gällande övervakning och städning vara onödig. En mångsidigare användning av utrymmena kräver ändå lite mer resurser för att en fungerande reserveringspraxis ska kunna upprätthållas.

Ett gott exempel på nytänkande är Kottby bibliotek i Helsingfors. I reparations- och serviceplanen för biblioteket ingår en tanke om att överlåta biblioteket avgiftsfritt till områdets invånare även före/efter öppethållningstiderna på lördagar och söndagar. Planen baserar sig på ett så kallat ankarpersonsystem, det vill säga på avtalade betrodda personer och avtal som slutits med invånarna. Exempel på sådana här betrodda personer kunde vara ordförandena för stadsdelsföreningar och organisationer. I avtalet med användarna av utrymmet fastställs ansvaret och ersättningskyldigheten för vardera parten; även övervakningen och städningen av utrymmet ligger på användarens ansvar.

Invånarföreningarna i Kottby har själva aktivt kontaktat ledningsgruppen för stadsbiblioteket. Tills vidare trappas beslutet ner av att styrelsen för Helsingfors stadsbibliotek ställer sig tveksam till saken. Det är stadsbibliotekets önskan att uppbära hyra för användning före/efter öppethållningstiderna, vilket står i konflikt med de lokala målsättningarna: stadsdelsföreningarna är i allmänhet obemedlade och deras verksamhet grundar sig snarare på frivilligprincipen.

9.2. Fler utrymmen för självständig kulturverksamhet

I svaren framkom även en oro över att det inte finns tillräckligt med billiga, lämpliga utrymmen för självständig kulturverksamhet. Utrymmen finns, men de är koncentrerade på dyr, kommersiell verksamhet. Branschen behöver oegennyttig verksamhet som riktar sig mer till hobbyverksamhet inom kultursektorn:

vem är redo att erbjuda utrymmen till klart mindre bemedlade aktörer för vilka kommersiella utrymmen är utom räckhåll?

9.3. Marknadsförning av utrymmen till lämpliga målgrupper

Många aktörer som svarade på enkäten har utrymmen som kunde vara i större bruk om man marknadsförde dem mer systematiskt. Sådana här aktörer är bland annat bibliotek och museer, vilkas basverksamhet inte inkluderar förmedling av sina utrymmen till utomstående. Fram kom önskemålet att marknadsföra utrymmen som är i föga bruk till exempel till stadsdelsföreningar och andra föreningsaktörer. Speciellt lugnare tider, till exempel klockan 15-18, kunde utnyttjas. Problemet just nu tycks ofta vara att administrerarna av föga använda utrymmen och deras eventuella användare inte möts.

9.4. Övriga förslag

I vissa fall kunde ersättningen till administratören för användningen av utrymmet ges i form av något annat än pengar – föreningar kunde till exempel erbjuda sig att hjälpa till då det ordnas evenemang. Till exempel föreningen Eläkeläiset ry har erfarenhet av att ersätta hyresavgiften helt eller delvis med talkoarbete, till exempel med att sköta garderoben under danskvällar, genom att ta hand om bingospelen eller sköta kaféverksamheten.

Det lönar sig också för aktörer som önskar hitta utrymmen för sin hobbyverksamhet att själva vara aktiva gentemot beslutsfattarna, såsom i fallet med Kottby bibliotek (punkt 9.1.)